TONY BUZAN

HIZLI OKUMA

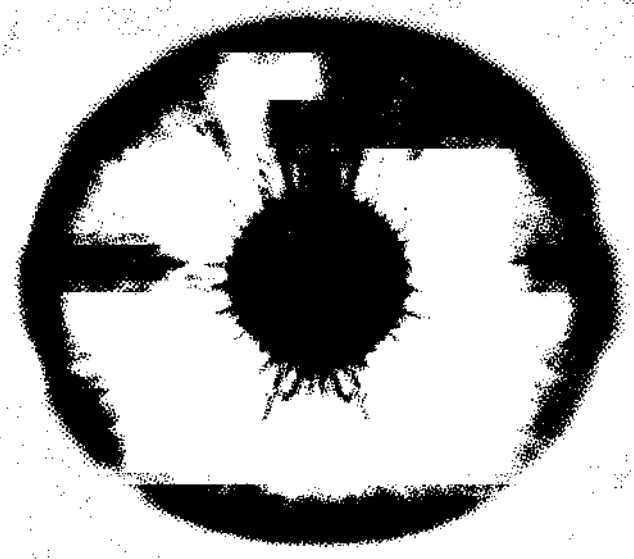

ALFA®

HIZLI OKUMA

Tony Buzan

Türkçesi: Hür Güldü

HOLLY GOLIGHTLY

Truman Capote

HAMISH HAMILTON

HIZLI OKUMA

İÇİNDEKİLER

[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [

BİRİNCİ KISIM
HIZINIZI KEŞFEDİN

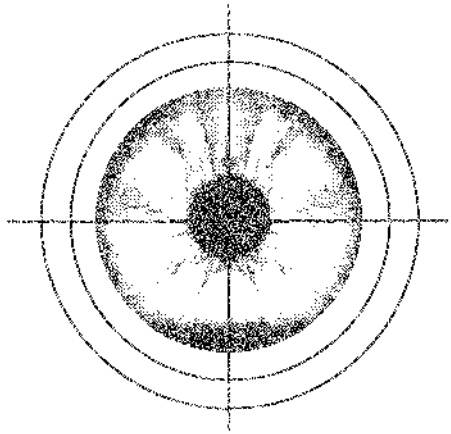

[illegible]

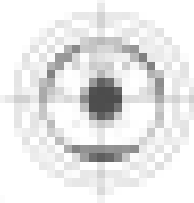

Editörün Önsözü

Bu kitabı, geçmişin mirasını, günümüzün bilimsel ve siyasi gelişmelerini, modern ve klasik literatürü içeren çıldırıcı ve sevimli bilgi dünyamıza daha fazla hâkim olmak isteyen bir insan ordusuna sunmak benim için bir ayrıcalıktır. Bu kitap, şöhret basamaklarını hızla tırmanan başarılı genç bir insanın, Tony Buzan'ın doğuşuna işaret etmektedir.

Tony Buzan bu çalışmasında, benim ve çağdaşlarımın gayet meşakkatli bir biçimde edinmek zorunda kaldığı becerileri –tabii edinebilmişsek– basit ve kolay izlenebilir bir öğrenme sistemine indirgemiş. Sizi temin ederim ki, bu sistemi kullanarak, benim yıllardır ulaşmayı başarabildiğim düzeyi geçmeseniz bile ona eşit düzeyde okuma hızına ulaşacaksınız: Günde en az 3 gazete, her hafta 25 civarında bilimsel dergi, 2 ya da 3 kitap, her ay birçok mektup, rapor, pasaj, atıf, kılavuz, katalog vb'nin yanı sıra bir düzine kadar genel içerikli dergi...

Tony Buzan'ın bu sisteminden yıllar önce yararlanabilmeyi isterdim. Böylece boşa harcadığım zamandan, çabalardan ve hamlelerden tasarruf etmiş oldurdum. Daha iyinin nasıl yapılacağını bugün dahi ondan öğrenmeye devam ettiğimi itiraf etmekten hiç utanmıyorum. Siz, muhtemelen, daha erken bir zamanda doğru adımla başlamanın avantajına sahip olacaksınız. Lütfen bu fırsattan yararlanın! Evet, Buzan'ın basit bir biçimde açıklanmış adım adım sistemiyle bile çaba harcamanız gerekecek; fakat azmederseniz, bu kitabın, bilginin aydınlığıyla ışıl ışıl parıldayan bir dünyaya açılan bir kapı olduğunu fark edeceksiniz.

Heinz Norden

[illegible]

[illegible]

Yazarın Önsözü

Ben 14 yaşındayken okulda zihinsel becerilerimizi ölçmek için bir dizi test uygulanırdı.

Bunlardan bir tanesi de okuma hızını ölçen testti. Birkaç hafta sonra sonuçlar açıklandığında, dakikada 213 kelime okuyabildiğimi öğrendim. İlk tepkim kendimle gurur duymak oldu, zira 213 kulağa çok fazla gibi geliyordu. Fakat sevincim uzun sürmedi. Öğretmenimiz dakikada 200 kelimenin vasat bir rakam olduğunu ve sınıftaki en hızlı öğrencinin dakikada 314 kelimelik bir hıza sahip olduğunu açıkladı. Bu sayı benim ortalama hızımdan neredeyse 100 kelime daha fazlaydı.

Bu moral bozucu haber benim yaşamımı değiştirdi: Ders biter bitmez hemen öğretmenimizin yanına koştum ve hızımı nasıl artırabileceğimi sordum. Ona göre böyle bir şey mümkün değildi, çünkü okuma hızımız da tıpkı IQ'muz, yetişkinlikteki boyumuz ve göz rengimiz gibi sabitti.

Bu açıklama bana pek doğru gelmemişti. Niçin? Ağır bir fiziki eğitim programına henüz başlamış ve birkaç hafta içinde vücudumun her kasında meydana gelen köklü değişiklikleri fark etmiştim. Eğer doğru egzersizleri yapmak bu tür bir fiziksel dönüşüme yol açabildiyse, uygun görsel ve zihinsel egzersizler de okuma, anlama ve hafıza kapasitemi artırabilirdi.

Bu sorular, önce dakikada 400 kelimelik okuma hızı sınırını aşmak, sonra da dakikada 1000 kelimelik bir hıza ulaşmamı sağlayacak araştırmalara başlamama yol açtı. Bu araştırmalar sayesinde fark ettim ki, aerobik nasıl vücudu geliştiriyorsa, okumak da zihni geliştiriyor.

Gözlerimin sırrını ve beynimin olağanüstü kapasitesini öğrenerek yalnızca okuma, anlama ve hatırlama hızımı artırma-

Nuovo Brodo

[illegible]

GİRİŞ

Hızlı Okuma Kitabı'nı Nasıl Kullanacaksınız?

Hızlı okumayı zahmetsiz ve akıcı bir biçimde öğrenmek, yaşamlarının en önemli olaylarından biri olarak, dünyanın her yerindeki milyonlarca insan tarafından arzulanmaktadır.

ÖNSÖZ

Giriş bölümü, size *Hızlı Okuma Kitabı*'nın temel amaçlarını ve kitabın 5 ana kısmının içeriğini açıklayacak. Ayrıca, kitabın her bölümündeki yapıyı ve bu kitaptaki hızlı okuma kursunu nasıl hızlı bir biçimde okuyacağınızı anlatacak.

HIZLI OKUMA KİTABI'NIN AMAÇLARI

Bu kitabın altı ana amacı bulunmaktadır:

1. Okuma hızınızı köklü bir biçimde artırmak.
2. Okuduğunuzu anlamanızı sağlamak ve bunu geliştirmek.
3. Okurken, çalışırken, günlük ya da mesleki yaşamınızda çok daha etkili bir biçimde kullanabilmeniz için gözlerinizin ve beyninizin işlevini anlamanızı sağlamak.
4. Sözcük dağarcığınızı ve genel bilgi birikiminizi artırmanıza yardım etmek.
5. Zamandan tasarruf etmenizi sağlamak.
6. Size güven kazandırmak.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]

Dördüncü Kısım – İleri Hızlı Okuma Becerilerinizin Geliştirilmesi

Dördüncü kısım, zekânızı geliştirmekte en önemli faktör olan sözcük dağarcığınızı nasıl arttıracağınızı gösterecek. Bu kısımdaki bölümlerde, sözcük ve anlama evrenlerinin kapılarını açmanızı sağlayacak birçok kelimenin önekleri, sonekleri ve kökleri verilecek. 'Zihin Haritaları'nın (düşünme ve not tutmada yeni boyut) da açıklandığı bu kısımda, okuma etkinliğini artırmanız için paragraf yapısı hakkındaki bilginizi nasıl kullanacağınız ve okuduğunuz her kitabı nasıl 'kuş bakışı' okuyacağınız gösterilecek.

Beşinci Kısım – Usta Okuyucu Haline Gelme: Göz/Beyin Sisteminin İleri Düzeyde Kullanımı

Hızlı Okuma Kitabı'nın son kısmında, ileri düzey okuma alıştırmaları, kapsamlı çalışma teknikleri, çok sayıdaki gazete ve dergi üzerinde nasıl denetim sağlayacağınız, bilgisayar ekranları ve diğer 'eğitimli makinalar' sayesinde ortaya çıkan bilgi patlamasıyla nasıl baş edebileceğinize ilişkin ipuçları bulabileceksiniz. Yine bu kısımda size, edebiyat ve şiirde hızlı okuma tekniklerini nasıl uygulayacağınız gösterilecek; hızlı okuyucunun arzulanan herhangi bir alanda güncel kalmasına yardımcı olacak yeni bir metot olan 'Bilgi Dosyası' kavramı tanıtılacak.

Bu kısım, parlak geleceğinize bir bakışla ve yaşamınızın geri kalanında okuma hızınızı, anlama becerinizi, hızlı okuma uygulamalarınızı ve alışkanlığınızı nasıl sürdüreceğiniz ve geliştireceğinize ilişkin önerilerle bitecek.

Son kısımdan sonraki bölümlerde, deneme sınavlarının yanıtları, ilerleme tablonuz, ilerleme grafiğiniz ve Buzan merkezleri hakkında bilgiler bulunmaktadır.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ma ve kelime gücünüzü geliştirmeye, sonundakiler ise tam okuma hızı kapasitenize ulaşmanızı sağlamaya yönelik olarak hazırlanmıştır.

Bu okuma parçalarından bazıları çeşitli bilgi alanlarındaki tarih ve teoriyle, bazıları da öğrenme ve beyinle ilgili son araştırmalarla ilgili makalelerdir. Kitabı bitirdiğinizde yalnızca okuma hızınızı artırmış olmayacak, aynı zamanda anlama kabiliyetinizi geliştirecek, eleştiri ve değerlendirme yeteneklerinizi yükseltecek, kendiniz ve çevreniz hakkında daha geniş bilgi edinmiş olacaksınız. Bu makaleler şunlardır:

1. Beyin Eğitimi Cephesindeki Zekâ Savaşı
2. İlkel Dönemlerden Hıristiyanlığa Sanat
3. Hayvanlarda Zekâ
4. Evrende Yalnız mıyız? Dünya-Dışı Düşünen Varlıklar
5. Bebek Zekâsı
6. Bilinçlenen Dünya: Bir Sonraki Evrimsel Aşamamız- Küresel Beyin
7. Beyniniz – Büyüleyici Makine

Alıştırmalar

Hızlı Okuma Kitabı'ndaki yedi bölümde, görsel ve zihinsel algılamanızı, eleştirel becerilerinizi ve sözcük dağarcığınızı güçlendirmek üzere tasarlanmış özel alıştırmalar bulunmaktadır.

Bu alıştırmaların çoğu, tıpkı vücut geliştirme egzersizleri gibi birkaç kere tekrarladığınız takdirde daha faydalı olacaktır.

Tüm bölümler, içeriği daha kolay anlamanızı sağlamak için birçok resim ve şekille bezenmiştir. Ayrıca, sizi teşvik edecek ve ilham almanıza yol açacak hikâyeler de bulunmaktadır.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

BAŞLANGIÇ TESTİ

Okuma ve hızlı okuma hakkındaki düşüncelerinizi öğrenmek için aşağıda okuma alışkanlıkları ve becerilerine ilişkin bir test bulunmaktadır. 20 sorunun her birini evet veya hayır biçiminde cevaplandırdıktan sonra sonuçları görmek için sayfayı çevirin.

1. Dakikada 1000 kelimenin üzerinde okuma hızı mümkündür. Evet/Hayır.
2. Daha iyi anlayabilmek için yavaş ve dikkatlice okumalısınız. Evet/Hayır.
3. Kelime kelime okuma anlamaya yardımcı olur. Evet/Hayır.
4. Alt-seslendirme okuma hızını yavaşlatan bir okuma alışkanlığıdır ve azaltılmalı ya da kurtulunmalıdır. Evet/Hayır.
5. Okuduğunuzun % 100'ünü anlamaya çalışmalısınız. Evet/Hayır.
6. Okuduğunuzun % 100'ünü hatırlamaya çalışmalısınız. Evet/Hayır.
7. Okurken gözünüz satır boyunca sürekli ve akıcı bir hareket halinde tarama yapmalıdır. Evet/Hayır.
8. Okurken bir şeyi kaçırdığınızda, daha fazla ilerlemeden önce kaçırdığınız şeyi anladığınızdan emin olmak için geri dönmelisiniz. Evet/Hayır.

[illegible]

19. Roman ve şiir okurken, okuduğumuzu ve dilin ahengini değerlendirebilmek için yavaş okumalıyız.

Evet/Hayır.

20. Yalnızca, gözleriniz okuduğunuz şeye net bir biçimde odaklandığında onu gerçekten anlayabilirsiniz.

Evet/Hayır.

BAŞLANGIÇ TESTİNİN CEVAPLARI

Bu sorulardan, sadece, **Dakikada 1000 kelimenin üzerinde okuma hızı mümkündür** sorusuna 'Evet' demişseniz bizim hızlı okuma eğitmenlerimizden biri olmaya neredeyse hazırsınız demektir.

Diğerlerinin tümünün cevabı 'hayır' olmalıdır.

Kalan 19 soru okumaya ilişkin yaygın yanlış kanıları kapsamaktadır.

Eğer bu yanlış varsayımlara inanıyorsanız, yalnızca yanlış bir şeye inanmakla kalmıyor, aynı zamanda gügide okuma alışkanlığınızı kötüleştiren, okuma hızınızı yavaşlatan, anlama ve kavrama yetilerinizi körelten varsayımlara inanıyorsunuz demektir.

Hızlı Okuma Kitabı'nın sayfaları arasında ilerledikçe bu yanlış varsayımların tek tek yerle bir olduğunu görecek ve kendinizi, hızlı okuma hedeflerinize ulaşmanızı sağlayacak düz bir yolda bulacaksınız.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Yani, ortalama hızın üzerinde bir okuma hızı için çabalamak, yüksek bir anlama düzeyi için kendinizi harap etmek ve çıkan sonuçlara üzülmek yok. Saatinizi kendiniz tutun ve tek başınıza okuyun. (Sizin için saat tutan ya da başınızda duran biri ister istemez anlama düzeyinizi etkiler ve bazı kimselerin daha hızlı bazı kimselerin de daha yavaş okumalarına yol açar.)

Makaleyi bitirdiğinizde, hemen saatinizi kontrol edin ve hızınızı hesaplayın. Bunu nasıl yapacağınıza ilişkin bilgiler verilecek.

Kendinizi hazırlayın ve şimdi aşağıdaki parçayı normal bir biçimde okuyun.

DENEME SINAVI 1: Beyin Eğitimi Cephesindeki Zekâ Savaşı

Yeni Dünya Trendleri

Borsa uzmanları Silikon Vadisi'ndeki on kişiyi tıpkı şahinler gibi izliyorlar. Bunlardan birinin A Şirketi'nden B Şirketi'ne gideceğine yönelik bir belirti bile dünyadaki borsa endekslerini hemen etkiliyor.

Britanya İnsangücü Komisyonu son günlerde bir araştırma yayımladı. Bu araştırmada, en tepedeki İngiliz şirketlerinin % 10'u eğitim için önemli miktarlarda para ve zaman yatırım yaparken, en alttaki % 10 ise eğitime yatırım yapmıyor.

Minnesota'daki Bilgisayar Eğitimi Projesi, 200 bin çocuğun zihinsel ve akademik performans düzeylerine ilişkin verileri şimdiden toplamış durumda.

Çok sayıda ülkenin silahlı kuvvetlerinde zihinsel savaş sanatları, bedensel savaş becerileri kadar önemli hale gelmekte.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

11. Not tutma
12. Sorun analizi
13. Sorun çözümü
14. Motivasyon
15. Analitik düşünme
16. Sınav teknikleri
17. Öncelikleştirme
18. Zaman yönetimi
19. Bilginin özümsenmesi
20. Başlayabilme (Ertelememe)
21. Yaşlanmanın beraberinde getirdiği zihinsel gerileme

Beynin çalışmasına ilişkin modern araştırmaların da yardımıyla, bu sorunların her biri görece daha kolay çözümlenebilmektedir. Bu araştırmalar aşağıdaki konuları kapsamaktadır:

1. Sağ ve sol beyin loblarının işlevleri
2. Zihin Haritaları
3. Çok hızlı ve kapsamlı okuma / zihinsel komando birlikleri
4. Anımsama teknikleri
5. Öğrenmeden sonraki hafıza kaybı
6. Beyin hücreleri
7. Zihinsel beceriler ve yaşlanma

Sağ ve Sol Beyin Loblarının İşlevleri

Sağ ve sol beyin loblarının değişik zihinsel işlevlerle uğraştığı günümüzde artık çok iyi bilinmektedir. Sol beyin lobu daha çok mantık, kelimeler, sayılar, sıralama, analiz, doğrusallık ve listelemeyle uğraşırken, sağ beyin lobu, renkler, yaratıcı düşünce, hayaller, uzaysal ilişkiler ve boyutla ilgilenir.

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]

[illegible]

[illegible]

samlı bir biçimde kullanır. Bu yöntemi kullanarak günlerinizi alan konuşmalarınızı dakikalarla ölçülen bir zaman dilimi içerisinde hazırlayabilir, sorunlara daha kapsamlı ve hızlı çözümler getirebilir, hafızanız sıfırdan mükemmele doğru bir gelişim kaydedebilir ve köreltici listeler yerine sınırsız sayıda yaratıcı fikir üretebilirsiniz.

Çok Hızlı ve Kapsamlı Okuma / Zihinsel Komando Birlikleri

Zihin Haritası yöntemini, çok hızlı ve kapsamlı okuma tekniklerivle (başlangıçta mükemmel bir anlamayla birlikte dakikada tam 1000 kelimenin üstünde, ileri düzey etkili okuma hızına ulaşıldığında ise dakikada 10 bin kelimelik bir hızla okumanızı sağlayan teknikler) birleştirerek bir tür zihinsel komando birliği oluşturabilirsiniz.

Dört veya daha fazla sayıda kişinin, bu ileri hız düzeylerinde okuyarak, kitabın ve bölümlerinin çerçevesini ayrıntılı bir biçimde Zihin Haritası yöntemiyle özümseyerek, ileri düzey Zihin Haritası ve sunum becerilerini kullanarak topladıkları bilgileri teati ederek bir günde, dört kitap dolusu yeni bilgiyi edinmeleri, hatırlamaları ve kendi mesleki alanlarında kullanmaları mümkündür.

Bu teknikler artık Nabisco ve Digital Computers gibi çokuluslu şirketler tarafından da kullanılmaktadır. Söz konusu iki şirketten sırasıyla 40 ve 120 üst düzey yönetici 4 alt-gruba ayrılır ve bu gruplar içindeki her birey, seçilen 4 kitaptan birini, hızlı ve kapsamlı okuma tekniklerini kullanarak iki saat içinde okur.

İki saat sonra, her bir alt-grubun üyeleri bir araya gelerek kendi aralarında kitaptan anladıklarını, kitaba ilişkin yorumlarını ve tepkilerini tartışırlar. Daha sonra her alt-grup bir

[illegible]

[illegible]

nılmakta ve 17 haftalık eğitim programından müthiş bir başarı elde edilmektedir. Aynı teknikler, son beş yıldır Dünya Hafıza Şampiyonası'nda, özellikle son dünya şampiyonu ve bu alandaki rekorun sahibi Dominic O'Brien tarafından kullanılıyor.

Herhangi bir eğitim verilmeden önce öğrenmenin öğretilmesinin iyi olacağına ilişkin kuvvetli bir bilinçlenme var. Bu nedenle, birçok uluslararası organizasyon, hatırlama tekniklerini, tüm eğitim kurslarının 'ön amacı' haline getirdiler. Basit bir hesaplamayla görüleceği gibi eğitime 1 milyon pound harcandığında bu eğitimin % 80'i iki hafta içinde unutulursa, aynı süre zarfında 800 bin pound uçmuş demektir!

Öğrenmeden Sonraki Hafıza Kaybı

Öğrenmeden sonra meydana gelen hafıza kaybı etkileyici boyuttadır.

Öğrenme periyodundan sonraki bir saat içinde beyin yeni verilerle bütünleştiği için bilgilerin hatırlanmasında az bir yükseliş meydana gelir. 24 saat sonra ise, bu yükselişi, ayrıntıların % 80'inin unutulduğu müthiş bir düşüş takip eder.

Girdi süresinin uzunluğuna bakılmaksızın bu oran kabaca aynıdır. Bu nedenle üç günlük bir kurs, bitiminden itibaren iki ya da üç hafta içinde unutulur.

Şu çarpıcı rakamlara bakın: Eğer çokuluslu bir şirket eğitime yılda 50 milyon pound harcarsa ve bu eğitime ilişkin uygun bir gözden geçirme programı benimsememişse, bu eğitimin bitiminden birkaç gün içinde 40 milyon pound uçup gitmiş olacaktır.

Hafızanın ritmini kavrayarak, hem bu düşüşü tersine çevirebilmek hem de öğrenilme ve hafızada tutulma miktarını arttırmak mümkündür.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

her alanında istatistiksel olarak önemli ve kalıcı gelişmeler kaydedilebiliyor.

Dünyanın daha önce görmediği bir tür devrimin başlangıcındayız: İnsan beyninin geliştirilmesinde çok önemli bir adım.

Eğitimde, işte veya bireysel olarak, fizyolojik, nörofizyolojik ve eğitim laboratuvarlarından gelen bilgiler, artık yaşlanma sürecinin kaçınılmaz bir parçası olarak kabul edilen sorunların çözümü için kullanılıyor.

Artık fark ettik ki, beynin ayrı işlevlerine ilişkin bilgilerimizi uygulayarak, içsel süreçlerimizi Zihin Haritası biçiminde dışa yansıtarak, hafızanın yaradılıştan gelen unsurlarından ve ritminden faydalanarak ve beyin hücreleri hakkındaki bilgilerimize ve yaşamımız boyunca sürekli zihinsel gelişme olanaklarına başvurarak zekâ savaşı gerçekten kazanılabilir.

****

Saatinizi Durdurun

Süre: ..... dakika

Sonra, okuma hızınızı, parçadaki sözcük sayısını (bu örnekte 1473 sözcük), süreye (dakika) bölerek dakikada sözcük sayısı(dss) olarak hesaplayın.

Okuma Hızı Formülü

dakikada sözcük sayısı (dss) = sözcük sayısı/süre

Hesapladıktan sonra, bulduğunuz sayıyı paragrafın sonundaki dss için ayrılmış bölüme ve 273. sayfadaki İlerleme Tablonuz ve İlerleme Grafiğinize kaydedin.

Okuma hızı:.....

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(c) renkle ritmi
(d) analizle imgelemi
birleştirdiler.

6. Zihin Haritasında,
(a) Ortaya bir imge yerleştirirsiniz.
(b) Ortaya bir kelime yerleştirirsiniz.
(c) Ortaya hiçbir şey yerleştirmezsiniz.
(d) Daima ortaya bir kelime ve bir imge yerleştirirsiniz.

7. Yeni çok hızlı ve kapsamlı okuma tekniklerini kullanarak:
(a) dakikada 500 kelimenin
(b) dakikada 1000 kelimenin
(c) dakikada 10,000 kelimenin
(d) dakikada 100,000 kelimenin
üzerinde bir normal okuma hızına ulaşabiliriz.

8. Kitap okumak için zihinsel komando birlikleri oluşturan iki şirket:
(a) IBM ve Coca Cola
(b) Digital ve Nabisco
(c) Nabisco ve Microsoft
(d) IBM ve ICL

9. Hatırlama teknikleri
(a) Çinliler tarafından
(b) Romalılar tarafından
(c) Grekler tarafından
(d) Plato tarafından
keşfedildi.

(c) 40 yaşın altındaki kişilerin beyin hücrelerinin öldüğüne ilişkin herhangi bir kanıt bulunmuyor
(d) normal, aktif ve sağlıklı bir beyinde yaşlanmayla birlikte kesin olarak beyin hücreleri ölüyor

15. Yeterli eğitimle,
(a) 60 yaşa kadar olan insanlarda
(b) 70 yaşa kadar olan insanlarda
(c) 80 yaşa kadar olan insanlarda
(d) 90 yaşa kadar olan insanlarda
istatistiksel olarak önemli ve kalıcı gelişmeler kaydedilebiliyor.

Cevaplarınızı sayfa 271'dekilerle karşılaştırın. Anlama yüzdenizi hesaplamak için doğru cevaplarınızın sayısını 15'e bölün ve çıkan rakamı 100'le çarpın.

Anlama Düzeyiniz: 15'te.....
%.....

Şimdi elde ettiğiniz Sayıyı, 273. sayfadaki İlerleme Tablomuza ve İlerleme Grafiğinize kaydedin.

NE YAPTINIZ?

İlk Deneme Sınavını bitirdiğiniz için, bundan sonra geliştirilmesi gereken bir veriye sahipsiniz. Diğer okuyucularla karşılaştırıldığında ne durumda olduğunuzu öğrenmek için aşağıdaki tabloya bakabilirsiniz. Bu tabloyu kitabı okudukça hedeflerinizi yenilemek için de kullanabilirsiniz.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Okuma hızlarına ilişkin bir diğer ilginç istatistiki veri de eğitim seviyesiyle hız arasındaki ilişkiyle ilgilidir (bkz. şekil 1).

Eğitim seviyesinin yükselmesiyle birlikte bir artış meydana gelmesinin sebebi daha hızlı nasıl okunacağının öğrenilmesi değil, çok sayıda materyali sıkışık bir zaman dilimi içerisinde okuma zorunluluğudur. Diğer bir deyişle temel etken motivasyondur. Buna bir başka kanıt da yetişkinin okuldan ayrıldıktan sonra büyük ölçüde motivasyonunun düşmesi ve üzerindeki baskının azalmasından dolayı okuma hızının ilkokul düzeyine düşmesidir. Ortalama okuma miktarı da yılda bir kitaba kadar düşer.

Yukarıdaki araştırmadaki bireylerin aksine, siz, bu kitaptaki bilgileri özümsediğinizde, önceki düşük seviyelere dönmeyecek, hangi seviyeye ulaşmışsanız o seviyeyi koruyacak ve geliştireceksiniz.

ÖZET

- Şimdiki hızınız.....
- Şimdiki anlama düzeyiniz.....
- dss hesaplama formülü: kelime sayısı/süre
- Dakikada 1-1000+ sözcük arasında okuma hızları
- Ortalama okuma hızı dakikada 200-220 sözcük arasındadır.
- Eğitim düzeyi yükseldikçe okuma hızı artar. Fakat bunun nedeni, nasıl hızlı okunacağının öğrenilmesi değil, çok sayıda materyali sıkışık bir zaman dilimi içersinde okuma zorunluluğu ve motivasyondur.
- Herkes okuma hızı ve anlama düzeyini geliştirebilir.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

BÖLÜM 2

Hızlı Okuma Tarihi

Hızlı okumanın sırları üzerinde yaptığımız araştırmalar, ilginç bir biçimde, gözlere ilişkin değil ama beyne ilişkin cevaplar bulmamıza yol açtı.

ÖNSÖZ

Bu bölümde, çağımızdaki bilgi patlaması açıklanacak, okumayı öğrenme yöntemleri incelenecek, hızlı okumanın nasıl geliştiğinin göz kamaştırıcı tarihi anlatılacak, hızlı okuma alanındaki dünya rekortmenleri tanıtılacak ve sizin de onların seviyesine ulaşma potansiyeliniz irdelenecek.

BİLGİ PATLAMASI

Son yıllarda, deyim yerindeyse, bardaktan boşanırcasına uluslararası basın alanına yağan dergi ve kitapların hacmi, bunların takibini olanaksız kılan boyutlara ulaştı. Bir de bilgisayarın icadı ve faksın da buna eklenmesiyle birçok kişi için tam anlamıyla bir bilgi patlaması meydana geldi.

Birkaç yıl önce, ortalama bir insan, bilgi nehirlerinde rahatlıkla seyahat edebilirken günümüzde bu nehirler bizi yutmakla tehdit eden çok şiddetli akıntılara dönüştüler.

Şimdi, okumayı nasıl öğrendiğinize, hızlı okumanın tarihsel gelişimine ve 'hızlılara' yetişebilme potansiyelinize bakalım.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

uygulamak kalır, diye düşünüldüğü için bundan sonra çocuğa okumayla ilgili çok az şey öğretilir.

Okumayı sökmek, okumanın daha ilk evresi olduğu için gerçekle bu kadar ilgisiz bir düşünce olamaz. Çocuğu bu durumda bırakmak, emeklemeyi öğrenen bir bebeğin tüm hareketleri öğrendiğini varsaymak gibi bir şeydir. Halbuki daha yürümenin, koşmanın, dans etmenin öğretilmesi gerekir.

Bu örneği okutlaya da uyarlayabiliriz. Sürünür vaziyette yere öylece bırakıyoruz, artık yürümeyi, koşmayı ve dans etmeyi öğrenmenin zamanıdır.

HIZLI OKUMANIN GELİŞİMİ

Hızlı okuma, bu yüzyılın başında, okuyucuların, normal okuma hızıyla takip etmeleri mümkün olmayan bir yayın patlamasıyla karşı karşıya kalmaları sonucunda doğdu. Fakat bu konudaki ilk bilgiler çok şaşırtıcı bir kaynaktan, Kraliyet Hava Kuvvetleri'nden geliyor.

Birinci Dünya Savaşı sırasında hava kuvvetlerindeki taktisyenler fark ettiler ki birçok pilot, belli bir mesafeleki uçakları birbirinden ayıramıyor. Hava savaşının ölüm kalım mücadelesi içinde bu durum ciddi bir dezavantaj oluşturduğu için taktisyenler bir çözüm yolu bulmaya koyuldular. Bu çalışmalar sonunda, büyük bir ekranda kısa aralıklarla değişen görüntülerin yanıp söndüğü, taşitoskop[1] isimli bir alet geliştirdiler. Daha sonra dost ve düşman uçaklarının oldukça büyük resimlerini çok kısa aralıklarla oynatmaya başladılar. Bir süre sonra resimlerin gösterilme aralıklarını ve boyutlarını düşürdüler. Şaşırtıcı bir biçimde fark ettiler ki, eğitimle, ortalama bir insan, saniyenin beş yüzde biri kadar sürede ekran üzerinde beliren nokta büyüklüğündeki çeşitli uçak görüntülerini dahi ayırmsayabiliyor.

1) Tachistoscope.

[illegible]

[illegible]

[illegible] Decomposition Analysis

[illegible]

süre sonra okuma hızları yine eski seviyesine dönmüştü. Standart yetişkin okuyucunun okuma hızının gerilemesine benzer bir durum (bkz s.24).

Son araştırmalarla anlaşıldı ki normal okuma hızı sınırı 200-400 kelime arasındadır ve çoğu insan bu sınırın altında bir hızla okumaktadır. Taşitoskop kurslarında gözlemlenen yüksek okuma becerisinin sebebi verilen eğitimden çok öğrencilerin kurs dönemi boyunca sağladıkları yüksek motivasyondu. Bu yöntemin başarısızlığına ilişkin bir başka açıklama da şu

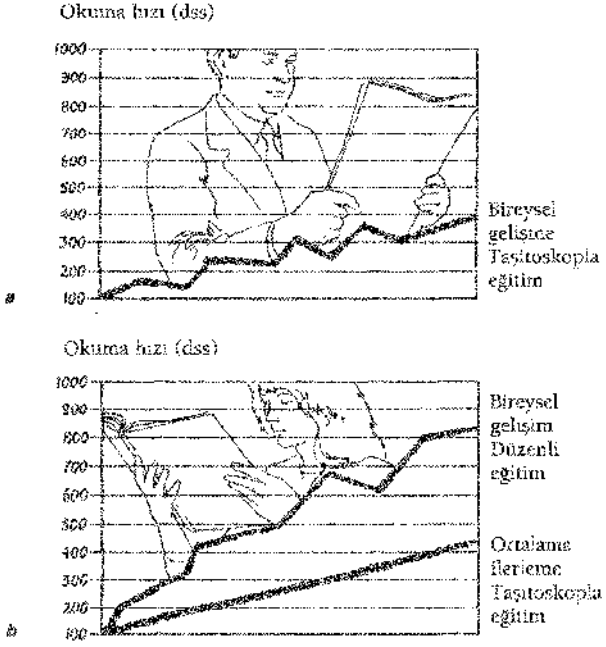

Şekil 3 a) Taşitoskopla eğitim grafiği b) Taşitoskoplu eğitimin etkinliğini doğal okuma hızıyla karşılaştıran grafik

[illegible] Bernard Shaw's [illegible] and [illegible] Bernard Shaw's [illegible] [illegible] [illegible]

Hızlı Okuma Kitabı'nda hem göz hem de beyin becerilerinizi geliştirmenize yardımcı olacak alıştırmalar verilecek. Böylelikle bu iki beceriyi, sizi bir zihinsel enerji deposu haline getirecek tek bir araç biçimine getirebileceksiniz.

ŞU ANKİ DÜNYA REKORU SAHİPLERİ

Bu aşamada, şimdi tanıtılacak kişilerin okuma hızları size muhtemelen şaşırtıcı ve ulaşılmaz gelecektir. Fakat bu kitabı bitirdiğinizde, onların rekorlarını kırmak için yanıp tutuşacaksınız!

Hızlı okuma testleri, temelde roman okumaya dayalı testlerdir. Okuyucu, bir romanı mümkün olduğunca hızlı okur. Daha sonra o roman hakkında, söz konusu kitabı derinlemesine incelemiş kişilere bir konuşma yapar. Bu konuşma, aşağıdaki anan hususlara ilişkin yorumları içermelidir: Karakterler, kurgu, konu, felsefe, semboller, dil düzeyi, edebi üslup, mecazlar, tarihsel kapsam. Hızlı okuma alanındaki İlk On :

1	Sean Adams	ABD	3850
2	Kjetil Gunnarson	Norveç	3050
3	Vanda North	İngiltere	3000
4	Cris van Aken	Hollanda	2520
5	Mithymna Corke	Hollanda	2100
6	Luc van Hof	Hollanda	1906
7	Michael J. Gelb	Hollanda	1805
8	Cinnamon Adam	ABD	1782
9	James Longworth	İngiltere	1750
10	Frank van dr Poll	Hollanda	1560

Eger hızlı okuma alanındaki bu seçkinler kümesine katılmak istiyorsanız, bu kitabı kapsamlı bir biçimde okuyun, tüm

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

7. Geliştirilmesi gereken okuma hızı potansiyeliniz onlarda da başlangıçta aynıydı.

GÖZATILACAK ÖNEMLİ NOKTALAR

1. Beş dakikadan daha az bir süre içinde, şimdiye kadar bu kitapta okumuş olduğunuz her şeyi çabucak gözden geçirin.
2. Bu bölümde okuduklarınız bağlamında hızlı okuma hedeflerinizi -belki bazılarını değiştirirsiniz- kontrol edin.
3. Günlüğünüzden bir sonraki hızlı okuma dersinin tarihine bakın.
4. Bir sonraki bölüme bir göz atmak için bir dakika ayırın.

SONRAKİ BÖLÜM

Artık kendi hedeflerinizi oluşturdunuz ve hızlı okuma tarihine ilişkin belli başlı şeyleri biliyorsunuz. Yakında uzmanı olacağınız hızlı okuma alanının bir tanımını yapmaya hazırsınız.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Tanımlama

Alfabedeki simgelere ilişkin bilginizdir. Bu adım fiziksel okuma başlamadan hemen önce yer alır.

2. Özümseme

Sözcükten yansıyan ışığın, göz tarafından alındığı, sonra optik sinirler aracılığıyla beyne iletildiği süreçtir.

3. Ara-bütünleşme

Temel anlamayla eşdeğer ara-bütünleşme, okunan bilginin bütün parçalarıyla bağlantı kurulan aşamadır.

4. Üst-bütünleşme

Daha önceki bilgilerinizi, uygun bağlantılar, analizler, eleştiriler, değerlendirmeler, seçmeler ve reddetmeler aracılığıyla, okuduğunuz şeye bina ettiğiniz süreçtir.

5. Kaydetme

Bilginin depolanmasıdır. Çoğu okuyucu kafasında gerekli bilgilerle yüklü bir biçimde sınav salonuna girip de sınavdan çıktıktan sonra o bilgileri hatırlamadığı tecrübeler yaşamıştır. Öyleyse, depolama, tek başına yeterli olmayıp hatırlamanın kendisine eşlik etmesi gerekir.

6. Hatırlama

Gerekli bilgilerin, tercihan ihtiyaç duyulduğunda geri getirilebilmesidir.

7. İletişim

Bilginin hemen veya sonradan kullanılmasıdır. İletişim, yazılı ve sözlü olabileceği gibi, sanat, dans ve diğer yaratıcı ifade biçimlerini de içerir.

1. Introduction

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

2. Methodology

Sed ut perspiciatis unde omnis iste natus error sit voluptatem accusantium doloremque laudantium, totam rem aperiam, eaque ipsa quae ab illo inventore veritatis et quasi architecto beatae vitae dicta sunt explicabo. Nemo enim ipsam voluptatem quia voluptas sit aspernatur aut odit aut fugit, sed quia consequuntur magni dolores eos qui ratione voluptatem sequi nesciunt. Neque porro quisquam est, qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem.

3. Analysis

Ut enim ad minima veniam, quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex ea commodi consequatur? Quis autem vel eum iure reprehenderit qui in ea voluptate velit esse quam nihil molestiae consequatur, vel illum qui dolorem eum fugiat quo voluptas nulla pariatur? At vero eos et accusamus et iusto odio dignissimos ducimus qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque corrupti quos dolores et quas molestias excepturi sint occaecati cupiditate non provident, similique sunt in culpa qui officia deserunt mollitia animi, id est laborum et dolorum fuga. Et harum quidem rerum facilis est et expedita distinctio. Nam libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio cumque nihil impedit quo minus id quod maxime placeat facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus. Temporibus autem quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet, ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat.

4. Discussion

Nam libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio cumque nihil impedit quo minus id quod maxime placeat facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus. Temporibus autem quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet, ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae. Itaque earum rerum hic tenetur a sapiente delectus, ut aut reiciendis voluptatibus maiores alias consequatur aut perferendis doloribus asperiores repellat.

5. Conclusion

Quis autem vel eum iure reprehenderit qui in ea voluptate velit esse quam nihil molestiae consequatur, vel illum qui dolorem eum fugiat quo voluptas nulla pariatur? At vero eos et accusamus et iusto odio dignissimos ducimus qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque corrupti quos dolores et quas molestias excepturi sint occaecati cupiditate non provident, similique sunt in culpa qui officia deserunt mollitia animi, id est laborum et dolorum fuga. Et harum quidem rerum facilis est et expedita distinctio. Nam libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio cumque nihil impedit quo minus id quod maxime placeat facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus. Temporibus autem quibusdam et aut officiis debitis aut rerum necessitatibus saepe eveniet, ut et voluptates repudiandae sint et molestiae non recusandae.

2. Okuma sorunları listesinden sizde de olan ve çözmek istediğiniz sorunu belirleyin.
3. Beş dakikadan daha az bir sürede bir sonraki kısmı bütünüyle göz atın.

SONRAKİ KISIM

Bilgi temelleriniz atıldı. Şimdi, kainattaki en şaşırtıcı kameraları kullanmayı ve onlara egzersiz yaptırmayı inceleyeceğimiz **İkinci Kısım – Şaşırtıcı Gözleriniz**'e geçiyoruz.

İKİNCİ KISIM
GÖZLERİNİZİN ŞAŞIRTICI GÜCÜ

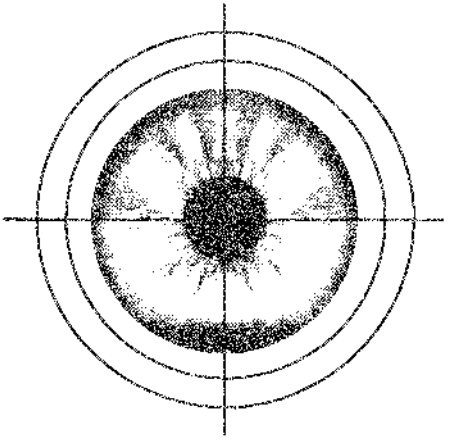

[illegible]

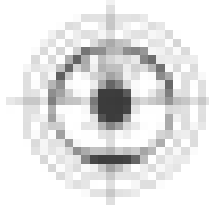

BÖLÜM 4

Hızınızın ve Anlama Düzeyinizin Artması İçin Göz Hareketleriniz Üzerinde Denetim Sağlanması

Gözleriniz, insanoğlunca bilinen en büyüleyici optik araçlardır. En gelişmiş teleskop ve mikroskoplarla kıyaslandığında bile gözler büyüleyiciliğini yitirmemektedirler. Bu harikulade organın doğasının anlaşılması ve denetlenmesiyle olağanüstü sonuçlar elde edilebilir.

ÖNSÖZ

Bu bölümde gözlerinize ilişkin bazı gerçekleri keşfedeceğiz, okurken gözlerinizin nasıl hareket ettiğini inceleyecek ve okuma hızınızı ve anlama düzeyenizi hemen artırmanız için size beş yeni yöntem tanıtacağız.

GÖZLERİNİZ HAKKINDA BAZI ŞAŞIRTICI GERÇEKLER

Gözleriniz kainattaki harikalardan bir tanesidir! Aşağıdaki şaşırtıcı gerçekler üzerinde bir düşünün:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bir hızlı okuyucu olarak, eğer bir şeyle ilgileniyorsanız, göz bebekleriniz içeriye daha fazla ışık girmesini sağlayacak şekilde büyüyecektir. Diğer bir deyişle, bir şeyle ne kadar ilgiliyseniz, beyniniz, gözlerinizin arkasındaki perdeleri daha fazla kaldıracak; böylelikle ek bir çaba gerekmeksizin, gözlerinizin (ve sizin) saniyede aldığı veri miktarı artacaktır.

Kafanızın Arkasındaki Gözler

Retinanızdaki ışık alıcıları tarafından algılanan çok karmaşık imgeler, optik sinirlere (bkz Levha II) gönderilir ve beyninizin görmeyle ilgili bölümüne (arka loba) iletilir. Arka lob gözlerinizin değil kafatasınızın arka bölümündedir. Doğal olarak çok gözlemci bir kişiyi tarif ederken sanki kafasının arkasında gözleri var deriz!

Okuma etkinliğini gerçekleştiren, bilgi toplamak için sayfa üzerinde gözlerinizi yönlendiren arka lobdur. Bu bilgi ileriki bölümlerde açıklanacak olan devrimsel nitelikli hızlı okuma yaklaşımının temelini oluşturur.

Gözlere ilişkin bu şaşırtıcı yeni bilgiler sayesinde, geleneksel okuma alışkanlıkları ve okuma hızları yanlış eğitim ve yanlış kullanım araçları haline gelecektir. Eğer gözlerimizin çalışma biçimi kavranır ve uygun bir biçimde eğitebilirsek, işlevleri önemli ölçüde gelişecektir.

GÖZLERİNİZ GERÇEKTE NASIL OKUR?

Okurken gözlerimiz küçük ve düzenli sıçramalar yapar. Bu sıçramalar, bir duraklama noktasından diğer duraklama noktasına doğru gerçekleşir ve her bir duraklama noktası arasında genellikle bir kelimeden daha fazla kelime bulunur. Yani gözler sayfa üzerinde düz bir biçimde hareket etmez. Soldan

[illegible]

[illegible] Observation Data

[illegible]

[illegible]

[illegible]

HIZLI OKUYUCU

Şekil 4c geri dönmeler ve tekrarlamalar değil uzun sıçrayışlar yapan hızlı bir okuyucunun diyagramını göstermektedir. Hızlı bir okuyucu her bir duraklamada tek değil üç, dört ya da beş kelimeyi birden algılar.

Bir an için her bir duraklamanın yarım saniye aldığını varsayarsak ortaya ilginç bir tablo çıkar. 12 kelimelik normal bir satırda, her bir duraklamada tek bir kelime algılayan ve iki kere geri dönen veya tekrar okuyan zayıf bir okuyucu, $1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 = 7$ saniye harcarken, her bir duraklamada üç veya dört kelime algılayan ve hiç geri dönmeyen ya da tekrar okumayan hızlı bir okuyucu ise $1/2 + 1/2 + 1/2 + 1/2 = 2$ saniye harcar.

Gözün işleyiş mekanizmasındaki küçük bir ayarlama sayesinde hızlı okuyucu, yavaş okuyucudan % 350 daha fazla ve daha hızlı okumaktadır.

Anlama

'Hey bir dakika. İyi anlamak için yavaş ve dikkatli bir biçimde okumalıyım. Hızım ne kadar artarsa anlama düzeyim o kadar düşmez mi?' dediğinizi duyar gibiyim.

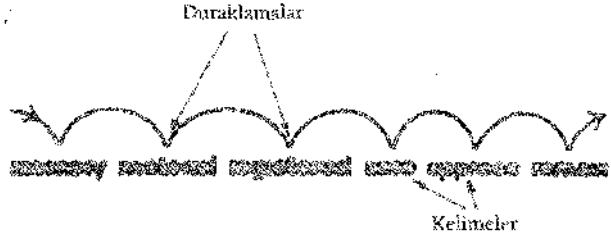

Şekil 4a: Okurken gözün temel ilerleyişini gösteren diyagram

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Hızlı oku ma nın daha iyi an lama dü zeyi i çin ya vaş oku madan da ha iyi ol duğu anla şıl mıştır.

Zor değil mi? Elbette? Çünkü, beyniniz, bu yıpratıcı derecede yavaş hızda okumak için yapılandırılmamıştır. Yavaş ve dikkatli okumak, gittikçe azalan bir anlama düzeyi, gittikçe artan sıkıntıyla birlikte, beyni gitgide daha yavaş okumaya özendirir.

Şimdi aşağıdaki cümleyi gruplandırılan sözcüklere göre okuyun:

İnsan beyninin, gözlerin yardımıyla, bilgiler uygun bir biçimde anlamlı diziler halinde gruplandığında bunları daha kolay algıladığı anlaşılmıştır.

Beyniniz 400 dss ve üzerinde bir okuma hızına çok rahat ulaşabilir (parmak takibiyle yapılan okumanın, 400 dss ve üzerinde bir hızla gerçekleştiğini okuma hızlarını merak edenlere ilginç bir not olarak söyleyelim).

Dolayısıyla okuma hızındaki bir artış anlama düzeyindeki bir artışı beraberinde getirecektir. Bu, cümlelerin anlamlı sözcük kümeleri biçiminde gruplandırılmasıyla beynin bilgileri daha kolay algılaması sayesinde gerçekleşir.

Elde ettiğiniz bu yüksek anlama becerisi, belli bir süre sonra, daha iyi hatırlamanıza yardımcı olur çünkü hafıza, beynin bilgileri anlamlı gruplara ayırma becerisine dayalıdır.

Öyleyse ilk işiniz, geri dönme, tekrar okuma, her bir duraklamada çok az sözcük algılayabilme gibi kötü alışkanlıklardan kurtulmak olacaktır.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

fazla kelimeyi algılayabileceksiniz. Aşağıdaki alıştırmalar, bir sonraki seviyeye geçmeden önce gözünüzün/beyninizin o seviyeye alışması için gerekli sayıda basamak gruplandırma örneğini içermektedir.

.....26.....	.....53.....
.....74.....	.....79.....
.....82.....	.....63.....
.....91.....	.....73.....
.....22.....	.....53.....
.....35.....	.....29.....
.....66.....	.....24.....
.....25.....	.....31.....
.....46.....	.....02.....
.....13.....	.....85.....
.....72.....	.....43.....
.....20.....	.....67.....
.....50.....	.....76.....
.....23.....	.....06.....
.....40.....	.....28.....
.....96.....	.....88.....
.....77.....	.....84.....
.....45.....	.....15.....
.....21.....	.....60.....
.....83.....	.....49.....
.....99.....	.....78.....
.....58.....	.....87.....
.....18.....	.....03.....
.....277.....	.....864.....
.....833.....	.....825.....
.....013.....	.....953.....
.....736.....	.....425.....
.....226.....	.....736.....
.....129.....	.....490.....

.....1178.....
.....2277.....
.....7426.....
.....7655.....
.....7777.....
.....5433.....
.....7657.....
.....9880.....
.....8612.....
.....9871.....
.....8766.....
.....3777.....
.....7544.....
.....1074.....
.....7654.....
.....8764.....
.....5323.....
.....6423.....
.....0653.....
.....8644.....
.....6118.....
.....7703.....
.....5423.....
.....8762.....
.....8277.....
.....7272.....
.....0177.....
.....8767.....
.....7654.....
.....6511.....
.....1075.....
.....9841.....
.....3753.....
.....8297.....
.....9275.....

.....1088.....
.....2436.....
.....8656.....
.....6423.....
.....6555.....
.....6545.....
.....5433.....
.....8702.....
.....0188.....
.....0677.....
.....3343.....
.....2244.....
.....7702.....
.....7653.....
.....7623.....
.....5433.....
.....6543.....
.....7036.....
.....8765.....
.....7655.....
.....1154.....
.....8674.....
.....7534.....
.....5734.....
.....7374.....
.....8862.....
.....1761.....
.....2345.....
.....5433.....
.....6531.....
.....7120.....
.....1106.....
.....2754.....
.....1173.....
.....4828.....

.....52952.....
.....07650.....
.....29332.....
.....345783.....
.....201896.....
.....456782.....
.....569832.....
.....387513.....
.....984764.....
.....298436.....
.....090769.....
.....954137.....
.....759484.....
.....656892.....
.....332558.....
.....476831.....
.....219575.....
.....857393.....
.....386280.....
.....619474.....
.....219575.....
.....487615.....
.....764973.....
.....114874.....
.....576330.....
.....657894.....
.....349715.....
.....496511.....
.....392588.....
.....567682.....
.....284191.....
.....767936.....
.....432615.....
.....816155.....
.....764130.....

.....83704.....
.....15733.....
.....62969.....
.....987104.....
.....916846.....
.....376520.....
.....238755.....
.....452876.....
.....045018.....
.....112785.....
.....234743.....
.....564220.....
.....887632.....
.....876926.....
.....031410.....
.....517195.....
.....376490.....
.....438753.....
.....875316.....
.....219564.....
.....376982.....
.....085377.....
.....387520.....
.....978564.....
.....103866.....
.....984372.....
.....769103.....
.....041673.....
.....643192.....
.....638726.....
.....116794.....
.....436795.....
.....998665.....
.....654732.....
.....284938.....

Artı Bir Kuralı

Artı Bir Kuralı basit bir ifade ile şudur: Daha hızlı okuma çabası içine girdiğinizde, önceki en yüksek hızınızdan en az bir kelime fazla okumaya çalışın. Bu yolla gereksiz yere strese girmeyecek, dakikada on sözcükten daha fazla hızınızı arttırdığınızı farkedecek ve böylece daha hızlı ve daha etkili okuyabildiğiniz için kendinize olan güveninizi artacak ve rahatça hedeflerinize ulaşacaksınız.

Aşağıdaki testi ve sonraki testleri çözerken, hedefinizin, okuma hızınızı dakikada on kelime artırmak olduğu Artı On kuralını benimseyin.

DENEME SINAVI 2 – İlkel Dönemlerden Hıristiyanlığa Sanat

Giriş

Sanat insan beyninin en etkileyici ifadelerinden biridir. Tarihin başlangıcından beri, elin ve fırçanın ardındaki düşünce, düşlenebilir çözümleme ve ifadenin en mükemmel ve girift biçimleriyle meşgul olmuştur. Aşağıdaki bölümler, sanat tarihinin en ilginç olduğunu düşündüğüm dönemlerinden bazılarına değinmektedir.

İlkel Sanat

Tüm sanatların temeli tarih öncesi dönemlerde yatar. Fakat fildişine ve kemiğe oyulan hayvan figürleri, Kuzey İspanya ve Güney Fransa'daki mağaraların duvar ve tavanlarına çizilen resimler olağanüstü güçleri ve görünürdeki 'modernlikleri' ile hâlâ ilgi uyandırmaktadırlar. Çoğu eser İÖ 40,000 ile İÖ 10,000 yılları arasında üretilmiştir. Bu eserlerin fotoğraflarında ve taslak kopyalarında dikkatimizi çeken, sanatçıların, ma-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

lerle süslenmiş, belirgin alçak kabartmalar şeklindedir. Yaşayan Mısır resimlerinin çoğu Mezar duvarlarında bulunmaktadır ve bunlar ölen kişinin yaşamından kesitler içermektedir. Bu resimlerde birçok sanatsal gelenek kullanılmaktadır. Örneğin erkek figürü, kırmızı; kadın figürü sarı renktedir; kafa ve bacaklar daima profilden, vücudun geri kalan kısmı ise dönük durumda resmedilir. Mısırlı sanatçıların, ziyafet, dans, Nil kıyısında avlanma ve balık tutma temalarını işledikleri resimlerdeki yaşam dolu gözlem güçleri, büyük bir kalite olarak göze çarpmaktadır. Knossos sarayında bulunan antik Girit Minoan uygarlığına ait duvar resimleri, parlaklık, düz renkler ve belirgin çizgiler bakımından antik Mısır'dakilere benzemektedir. Fakat Knossos'takiler bütünüyle dünyevi niteliklidir.

Antik Yunan'daki resimli çömlek sanatı da bu sanatsal geleneklere küçük çaplı bir diğer örneği teşkil etmektedir. Erkek figürünün koyu, kadın figürünün açık renkte olduğu bu resimlerde çizgiler önemli rol oynamaktadır. Eserlerine genellikle imzalarını atan Antik Yunan sanatçıları, zarif bir sanatsal duyguya sahip başarılı ressamlardır.

Fakat Klasik dönemde, vazo süsleme sanatı önemli bir yer tutmaz oldu. Modern anlamdaki resimlere ilişkin ilk kayıtlarımız, maalesef, Zeuxis ve Apelles gibi efsanevi sanatçıların özgün eserlerine değil, Antik Roma şehirleri Pompei ve Herculaneum'da yapılan kazılarda çıkarılan Eski Yunan resimlerinin kopyalarına dayanmaktadır.

Antik Yunanlı ressamlar, eserlerine, Mısır ve Minoanlı ressamların düşlemedikleri bir içerik ve karakter kazandırmışlardır. Bu sanatçıların eserleri artık düz olmayıp ışığı ve gölgeyi içermektedir. Yunanlılar, etkileyici kompozisyonlar düşlemişler, eserlerine bireysel bir karakter kazandırmakla ve figürleri,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ve ustalarla bu etki bir ölçüde batıya da taşınmıştır. Ünlü onsekizinci yüzyıl İrlanda elyazması Book of Kells'in üslubu doğu Akdeniz'den izler taşır. Floransa, Siena ve Piza gibi ünlü İtalyan şehirleri, birişi, onüçüncü yüzyılda Floransalı Cimabue ve Sienalı Duccio'nun yapıtı resimlerle vurgulanan Bizans geleneğine sahiptir. Doğu Avrupa'da, şimdi Hırvatistan olarak bilinen yerde, onikiyle ondördüncü yüzyıllara ait önemli Bizans duvar resimleri bulunmaktadır. Yunanlı ressamlar Rusya'ya ikonculuğu tanıtmışlardır. İkon sanatında Rus Andrew Roublev (1360-1430) muhteşem eserler vermiş ve bu sanatı geliştirmiştir. Onaltıncı yüzyıla kadar Girit bir merkez olarak kalmıştır. El Greco'nun (1545-1614) resimlerindeki Bizans geleneğinin izleri burada hâlâ bulunmaktadır.

Batıdaki Hıristiyan Sanatı'nın Erken Dönemleri

Doğu ya da Batı fark etmeksizin erken Hıristiyan Sanatı, Klasik sanatın bir özelliği olan insan vücudunun gerçekçi tasvirinden kaçınmıştır. Bu durum, söz konusu döneme ait sanat eserlerinin basit ya da kusurlu olduğu anlamına gelmez ama dünyevi ilişkilerden sıyrılmış olma bakımından daha tinsel ve soyuttur. Dolayısıyla erken Hıristiyan Sanatı bu bakış açısı sayesinde bugün daha uygun bir biçimde değerlendirilmektedir.

Erken Hıristiyan sanatının, karmaşık bir tarihi vardır. Erken Hıristiyan sanatı, Roma mezarlarında bulunan resimlerin de gösterdiği gibi, Greko-romen geleneğin sonrasında başlar. Sonraları, Roma İmparatorluğu'nun bölündüğü çeşitli bölgelerin yerel özellikleriyle değişikliğe uğramıştır. Doğu İmparatorluğuyla olan dini ve ticari bağlardan da etkilenmiştir.Uzun bir süre, süslenmiş el yazmalarından oluşan manastır sanatı, Kelt ve Anglo-Sakson Britanyasında ve Şarlman İmparatorluğunda

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Yirmibirinci yüzyılda, muhtemelen, sanatla, matematik, fizik ve diğer bilimler arasında daha yakın ilişki kuran yeni teorilerin geliştirildiğini göreceğiz.

****

Saatinizi Durdurun

Geçen Süre:.....dakika

Sonra, okuma hızınızı, parçadaki sözcük sayısını (bu örnekte 1100 sözcük), süreye (dakika) bölerek dakikada sözcük sayısı(dss) olarak hesaplayın.

Okuma Hızı Formülü

dakikada sözcük sayısı (dss) = sözcük sayısı/süre

Hesapladıktan sonra, bulduğunuz sayıyı paragrafın sonundaki dss için ayrılmış bölüme ve 273. sayfadaki İlerleme Tablonuza ve İlerleme Grafiğinize kaydedin.

Dakikada sözcük sayısı:.....

DENEME SINAVI 2: ANLAMA

1. Tüm sanatların kökleri
(a) Afrika'da
(b) Tarih öncesi dönemlerde
(c) Tunç Devrinde
(d) Nil Deltasında
yatar.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

7. Modern anlamdaki resimlere ilişkin ilk kayıtlarımız;
(a) Zeuxis ve Apelles'in özgün eserlerine
(b) Yunan vazo sanatçılarına
(c) Antik Roma şehirleri Pompei ve Herculaneum'da bulunan Eski Yunan resimlerinin kopyalarına
(d) İtalyan Rönesansına
dayanmaktadır.

8. Manzara resminin ilk örneklerine
(a) Yunan şehirlerindeki kazılarda
(b) Mısır mezarlarında
(c) Zengin Romalıların villalarında
(d) Minoanlıların eserlerinde
rastlanmıştır.

9. Bizans sanatında Hıristiyanlık başlıca temadır.
Doğru/Yanlış

10. Bizans resim sanatında büyük başarılara
(a) mozaikte
(b) vazoda
(c) kilimlerde
(d) Bizans İmparatorluğunun zaferlerinin tasvirinde
ulaşılmıştır.

11. İkon Bizans sanatında değişmez bir gelenekti.
Doğru/Yanlış

12. Bizans sanat ekolü yaklaşık olarak
(a) 110 yıl
(b) 500 yıl
(c) 1000 yıl
(d) 1100 yıl
sürdü.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

4. Geri dönme ve tekrar okuma gereksizdir.
5. Yavaşça ve dikkatlice okumak anlamayı engeller.
6. Hızlı ve anlamlı gruplandırmalarla okumak anlama düzeyini artırır.

GÖZATILACAK ÖNEMLİ NOKTALAR

1. Geri dönme ve tekrar okuma alışkanlıklarınızdan kurtulun. Gözleriniz sadece ileriye doğru hareket etsin.
2. Her bir duraklamada geçen süreyi kısaltın.
3. Kelimeleri büyük, anlamlı gruplar halinde okuyun.
4. Odaklanın.
5. Motivasyonunuzu artırın.
6. Yakın bir zamanda Algılama Egzersizi 1'i tekrar yapın.
7. 5.Bölümü hızlı bir biçimde gözden geçirin.

SONRAKİ BÖLÜM

Gözlerinizin işleyiş biçimini geliştirmeye yönelik ilk önemli bölümü bitirdikten sonra, bazı temel bilgilerle artık okuma hızınızda olağanüstü artışlar meydana gelebilir. Beşinci Bölüm, her biri okuma hızınızda köklü artışlar meydana getirmeyi hedefleyen bu tür dört bölümden birincisidir. Diğer üçüne geçmeden önce, gözlerinize ve beyninize, mükemmelliği ve başarıyı yakalamanız için gerekli okuma ortamının sağlanması esastır. Bu, sonraki bölümün konusudur.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

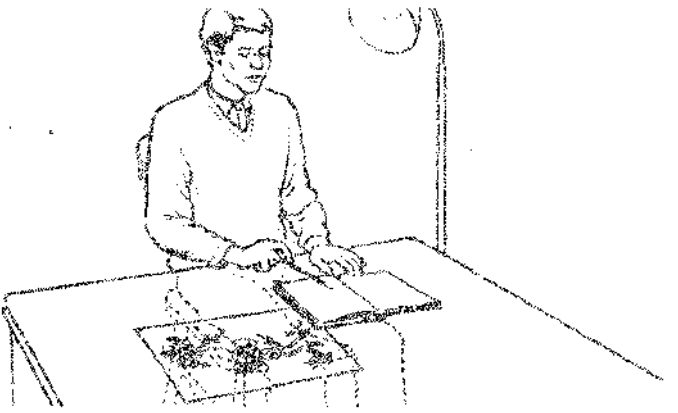

Şekil 5 Okuma sırasında ideal oturma biçimini ve ışık kaynağının konumunu gösteren diyagram.

bir saatiyse, parlama ve gölgelerden korunmak için, ışık, yazı yazdığınız elin çaprazındaki omzunuzun arkasından gelmelidir (bkz. Şekil 5). Masa lambaları, eğer uygun bir biçimde yerleştirilmediyse, gözleri yorabilir. Işık, okunan materyali yeterli bir biçimde aydınlatacak kadar olmalı, odanın diğer kısımlarıyla büyük bir kontrast oluşturacak kadar parlak olmamalıdır. Diğer bir deyişle kitabın üzerine doğrudan ışık veren çok parlak bir lamba tavsiye edilmemektedir. Masa lambasına ek olarak, en iyisi dengeli bir genel aydınlatma sisteminin olmasıdır.

Materyallerin Erişilebilirliği

Beyninizin rahat çalışması için, çalışma ortamınızda, ihtiyaç duyabileceğiniz her türlü materyal uygun bir biçimde yerleştirilmiş ve kolay ulaşılabilir bir yerde olmalıdır. Bu, sadece

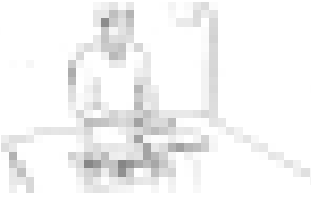

Figure 12. Ergonomic chair with lumbar support and adjustable armrests, recommended for prolonged seated work.

Ergonomic principles in office design aim to reduce musculoskeletal strain and improve comfort and productivity. Key recommendations include adjustable chairs that support the lumbar region, keyboards positioned at elbow height with wrists in a neutral position, monitors at eye level to avoid neck flexion, and regular breaks to alternate between sitting and standing. Research shows that ergonomic interventions can reduce reported musculoskeletal discomfort by 30 to 50 percent and increase typing speed by 5 to 10 percent. Employers who provide ergonomic assessments and equipment also report lower absenteeism and higher job satisfaction among their staff.

Maintenance and troubleshooting

Keep equipment in good condition by following the manufacturer's maintenance schedule. Replace worn cables before they fray completely, clean keyboards and mice regularly to remove dust and debris, and update firmware when prompted to fix bugs and security vulnerabilities. When a device stops working, restart it first before assuming it needs repair. Document recurring problems with their symptoms and the steps taken to resolve them, so that patterns can be identified and shared with colleagues.

Okunan materyali bu uzaklıkta tutmak, gözlerinizin kelime grupları üzerine odaklaşmasını kolaylaştırır (s.100-101'deki çevresel görüntü hakkındaki tartışmaya bakın). Bu mesafeden okumak, gözlerin yorulmasını ve okurken meydana gelen baş ağrılarını büyük ölçüde azaltır. Bu varsayımı kendi kendinize kanıtlamak için, baş parmağınız burnunuza değer vaziyetteyken ona bakmayı deneyin ve sonra tüm elinize yaklaşık 46 cm.'lik bir uzaklıktan bakın. Birinci durumda gözlerinizde fiziksel yorgunluk meydana geldiğini, ikinci durumda ise daha fazla algılamanın, gözlerinizi yormaksızın gerçekleştiğini fark edeceksiniz.

Okuma Pozisyonu

Otururken, her iki ayağınız da yere paralel uzanmalı, sırtınız dik olmalı ve kaslarınızı fazla germemelisiniz. Koltuğunuzun arkasındaki hafif eğimler otururken size rahatlık sağlar. Sırtınızı dikleştirmek için koltuğunuzu yükselttiğinizde ya da arkanızdaki eğimleri düzleştirdiğinizde yorgunluk hissiniz sona erecektir.

Eğer bir sandalye ya da taburede oturuyor ve yazmak yerine daha çok okuyorsanız kitabı elinize alarak okumak size daha rahat gelebilir. Eğer masaya doğru biraz eğilmeyi tercih ediyorsanız, kitabı bir şeyin üstüne dayayabilir böylelikle hafif bir açıyla okuyabilirsiniz. En önemlisi, oturduğunuz yer çok yumuşak ve rahat olmamalı biraz sert olmalıdır. Altınızda yumuşak bir yastık bulunması uyumanıza yol açabilir.

Okuma pozisyonunuzun düzgünlüğü şu faydaları sağlar:

- **Beyninize, azami oksijen ve kan akışı sağlanır.** Eğer üst omurganız özellikle de boynunuz eğik bir durumdaysa, nefes borunuz ve boynunuzdaki damarlar sıkışır. Dik oturduğunuzda ise oksijen ve kan akımı kolaylaşır.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bunun önemi konusunda şüpheleriniz varsa, özel bir dostunuz sizi sıcak bir biçimde karşılayarak zevkli hazırlanmış bir odaya (dışsal çevre) davet ettiğinde neler hissettiğinizi (içsel çevre) düşünün. İşte bu, çalışma odanıza giderken içinizde uyanması gereken duygudur. Çalışma odası sizi davet etmeli ve hoşnut kılmalıdır.

İÇ MÜDAHALELERDEN KAÇINMA

Zamanlama

Zamanlama, okuduğunuzu bütünüyle anlama ve okuduğunuzdan hiçbir şey anlamama arasındaki farkı ortaya koyar. Okulda şekillenen alışkanlıklar nedeniyle çoğu kişi, okuma ve öğrenme düzeylerinin en verimli olduğu zamanları belirlemeyi denemez.

Değişik zamanlarda okumayı denemek, en verimli ve en verimsiz olduğumuz anları tespit etmek bakımından çok önemlidir. Bazıları sabah beş ile dokuz saatleri arasında çalışmayı verimli bulurken bazıları da sadece gece çalışıklarında başarılı olduklarını fark edeceklerdir. Eğer kötü zamanlamanın konsantrasyon ve anlama eksikliğine yol açtığını düşünüyorsanız, bu varsayımı hemen deneyin.

Kesintiler

Bilinmeyen sözcüklerin ve zor metinlerin konsantrasyon ve anlama düzeyi akışını kesmesinde olduğu gibi, telefon görüşmeleri, gereksiz aralar, gürültüler, masanızdaki gereksiz şeyler, çöpler de dikkatinizi dağıtır.

Benzer şekilde, ruh haliniz de dikkatinizi dağıtabilir. Kişisel sorunlarınızla meşgulseniz, bedensel ve zihinsel rahatsızlı-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

GÖZATILACAK ÖNEMLİ NOKTALAR

1. Özellikle aydınlatma, masa ve okunan materyalin konumu ve sizin konumunuz dikkat etmeniz gereken dış etkenlerdir.
2. Kendiniz için günün en uygun okuma ve öğrenme vaktini tespit edin.
3. Sakin, barışçıl, istim üstünde ve çalışma arzusuyla dolu bir ruh halinde olduğunuzdan emin olun.

SONRAKİ BÖLÜM

Gözlerinizin çalışma mekanizmasını ve hangi ortamda en verimli şekilde çalıştığını öğrendikten sonra ikinci önemli adımı atmaya hazırsınız: Yeni devrimsel okuma teknikleri aracılığıyla mevcut okuma hızınızı ikiye katlamaya.

Odaklanmak ve yoğunlaşmak için.

Öyleyse, çocuğa parmağını çekmesini söylediğimizde mantıklı hareket ediyor muyuz? Eğer parmakla takip, çocuğun okuma hızını yavaşlatıyorsa, tabiki mantıklı olan odaklaşması ve yoğunlaşması için hemen parmağını sayfadan çekmesini istemektir!

Şimdi aşağıdaki soruların yardımıyla bu konuyu daha yakından inceleyelim:

Parmağınızı, kaleminizi ya da herhangi bir aracı aşağıdaki etkinliklerde hiç kullandınız mı?

1. Telefon rehberindeki bir numarayı ararken Evet/Hayır
2. Sözlükte bir sözcük ararken Evet/Hayır
3. Bir ansiklopedi ya da herhangi bir başvuru kaynağında bir şey ararken Evet/Hayır
4. Sayıları toplarken Evet/Hayır
5. Not almak istediğiniz bir konuya odaklaşırken Evet/Hayır
6. Kitapta önemli olduğunu düşündüğünüz bir hususu bir başkasına gösterirken Evet/Hayır
7. Okurken Evet/Hayır

Birçok kişi bu sorulardan en az yarısına 'Evet' derken, çoğu kişi de sonuncusu hariç tümüne 'Evet' diyecektir.

Gündelik okuma hariç hemen her durumda, doğal olarak meyilli olduğumuz ama kullanmamamızın söylendiği çeşitli yönlendiricileri kullanmamız garip değil mi?

[illegible]

[illegible]

[illegible]

daha çok Şekil 6a'daki gibi girintili çıkıntılı olacak ve çoğu kişiye bu deneyi yapmak çok zor gelecektir.

Deneyin ikinci kısmında, yine partneriniz ve siz daha önceki gibi oturun. Bu sefer biriniz parmağıyla hayali bir daire çizerken diğeriniz de parmağın hareketlerini gözleriyle takip etsin. Hayali daire çizen partner diğer partnerin göz hareketlerini gözlemlesin.

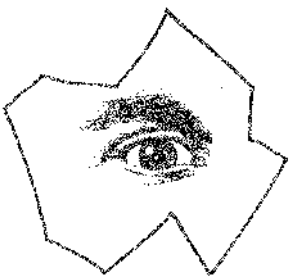

Şekil 6a: Parmak yardımı olmaksızın çizilen hayali dairenin çevresini takip etmeye çalışırken gözlerin hareketlerini gösteren şekil. Bkz. 75.

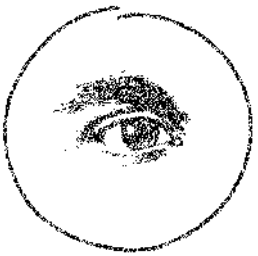

Şekil 6b: Parmak yardımıyla çizilen hayali dairenin çevresini takip eden gözlerin hareketlerini gösteren şekil.

Partnerinizle rolleri değiştikten sonra, birbirinizin göz hareketlerini izlerken gözlemlediğiniz noktaları tartışın.

Bu deney esnasında, parmağınızı çok hızlı hareket ettirerek veya parmağınızla birden fazla daire çizerek partnerinizi hipnotize etmeye yeltenmeyin!

Table 1.1 Cell Wall Composition of Selected Species of Green Algae (% of cell wall dry weight) (Cell Wall Data Not Given)

Species	Cellulose	Xylan	Mannan	Glucuronoxylan	Glucuronomannan	Galactan	Arabinogalactan	Galactomannan	Glucomannan	Glucuronoarabinoxylan	Glucuronoarabinogalactan	Glucuronoarabinogalactomannan	Glucuronoarabinoglucomannan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan
Chlorella vulgaris	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella pyrenoidosa	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella sorokiniana	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella ellipsoidea	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella protothecoides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella kessleri	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella fusca	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella minutissima	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella zofingiensis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella luteoviridis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella saccharophila	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella stigmatophora	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella trebouxioides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella vulgaris	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella pyrenoidosa	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella sorokiniana	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella ellipsoidea	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella protothecoides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella kessleri	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella fusca	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella minutissima	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella zofingiensis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella luteoviridis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella saccharophila	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella stigmatophora	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella trebouxioides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Table 1.2 Cell Wall Composition of Selected Species of Green Algae (% of cell wall dry weight) (Cell Wall Data Not Given)

Species	Cellulose	Xylan	Mannan	Glucuronoxylan	Glucuronomannan	Galactan	Arabinogalactan	Galactomannan	Glucomannan	Glucuronoarabinoxylan	Glucuronoarabinogalactan	Glucuronoarabinogalactomannan	Glucuronoarabinoglucomannan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan	Glucuronoarabinoglucoxylan
Chlorella vulgaris	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella pyrenoidosa	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella sorokiniana	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella ellipsoidea	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella protothecoides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella kessleri	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella fusca	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella minutissima	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella zofingiensis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella luteoviridis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella saccharophila	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella stigmatophora	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella trebouxioides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella vulgaris	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella pyrenoidosa	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella sorokiniana	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella ellipsoidea	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella protothecoides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella kessleri	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella fusca	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella minutissima	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella zofingiensis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella luteoviridis	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella saccharophila	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella stigmatophora	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Chlorella trebouxioides	12	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

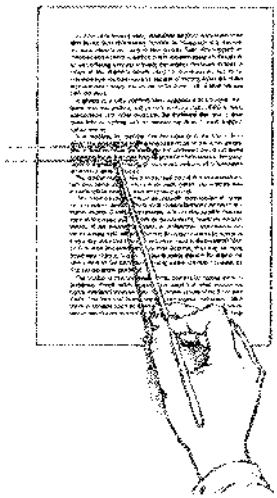

Şekil 7 Okuma yönlendiricisinin doğru kullanım pozisyonunu gösteren resim.

Bu bağlamda akla önemli bir soru gelmektedir: Yönlendiriciyi tüm satır boyunca hareket ettirmemize gerek var mıdır?

Bu soru, hızlı okuyucuların, sayfanın ortasından aşağıya doğru okuduklarına ilişkin genel bilgi yardımıyla cevaplanabilir. Bu teknik, çoğunlukla yanlış bir biçimde bu okuyucuların gözlerini sayfanın ortasından aşağıya doğru düz bir biçimde hareket ettirdikleri şeklinde düşünülür. Halbuki yapılan bu değildir. Hızlı okuyucuların yaptıkları sayfanın orta bölümünden aşağıya doğru okumaktır.

Gözler bir kerede beş – altı sözcük görebildiği için satır başlangıcından sonra ve satır sonundan önce kolayca sabitlenebilir ve böylelikle kenarda kalan bilgileri algılayabilir (bkz. Şekil 7).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

hem tüm tür bakımından hem de tekil olarak birbirleriyle iletişim konusunda çok yaratıcılar.)

British Columbia'daki Vancouver Akvaryum'unun Deniz Memelileri Müdürü John Ford, on yıldır katil balinalar arasındaki iletişim üzerinde araştırmalar yapmaktadır. Ford, ıslıklardan ve çığlıklardan oluşan katil balina dilinin su altında iletişim kurmak için kullanıldığını gözlemledi. Bu çığlıklar, balinaların çevresel yankı ortamında ilerlerken çıkardıkları yüksek enerjili sonar kliklerinden oldukça farklıdır.

Katil balinalar aslında yunus familyasının üyeleri olup, bu familyadaki en büyük cüsseli memelilerdir. Adları yanıltıcıdır çünkü insanlara saldırdıklarına dair hiçbir kayıt yoktur. Aksine, balinaların tıpkı yunuslar gibi insanlara yardımcı oldukları birçok olaya rastlanmıştır.

Islıkçı Balinalar

Belki de balinaları, ıslıkçı ya da ıslık çalan balinalar diye yeniden adlandırma hareketi başlatılmalıdır. Bu, hem onlar için daha uygun hem de çıkarttıkları seslerin çağrıştırdığı bir isim olacaktır.

Islık çalan balinalar, tropik sulardan kuzey ve güney kutup denizlerine kadar dünyanın belli başlı okyanuslarında bulunmaktadır. En büyükleri ise İzlanda ve Kanada gibi soğuk ülkelerin açıklarında yaşamaktadır.

Ford, çalışmalarında, British Columbia ve Kuzey Washington eyaletinin açıklarında yıl boyu yaklaşık 350 kadar balinanın bulunduğuna işaret etmektedir. Bu balinalar civar bölgelere gidip gelen iki ayrı topluluktan oluşmaktadır.

16 aileden ya da 'pod'dan oluşan 'kuzey topluluğu', Vancouver Adası'ndan Alaska'nın güney doğu ucuna doğru uzanan

[illegible]

[illegible]

[illegible]